

הבולאי העברי

1

ירחון ישראלי לבולים

המחיר 80 מא"י

יוני 1948

סיון תש"ח

היש לך אוסף בולים למכירה ?
מסור אותו במכירה פומבית !
שאל על כן בעצתי !

צ. גליק

סוחר בולים ומוכר פומבי
תל-אביב — רחוב הס. 4, טל פון 3987

מקבל מינויים לעתון הזה בתנאים מקוריים

הצינקוגרפיות המאוחדות בע"מ

תל-אביב: רח' לילינבלום 12, טל. 2532
ירושלים: רח' הנסיכה מרי 4, טל. 2628

סדרת בולים הראשונה
של דאר מדינת ישראל
מודפסת מגלופות של
הצינקוגרפיות המאוחדות בע"מ

שר התחבורה מר דור רמז ומנהל הדאר הכללי מר צבי פרידברג

(ציולם ידיעות חיום)

מבוא

משמחת העובדה שהבולאים העברים מצאו לנחוק לפרסם עתה את ההוצאה הראשונה של ירחונם לרגל המאורע של הופעת ההוצאה הראשונה של בולי הדאר העברי. המאורע הזה הוא בעל חשיבות היסטורית רבה לא רק בשביל הבולאי העברי אלא בשביל כל יהודי בישוב ובעולם הרחב.

יתכן כי כרגע חשיבותו הרבה של מאורע זה מתערפלת במאורעות היסטוריים חשובים אחרים אצלנו. אולם אנו מקווים כי ביום מן הימים כאשר השלום יחזור וישלוט בארצנו, אנו והדורות הבאים אחרינו, יוכלו להעריך ולהוקיר במדה יותר גדולה את המאורע הזה, ולכן יפה עשו הבולאים העבריים שאיפשרו דבר זה ע"י השארת זכרון נצח בצורה מודפסת.

הנני מקווה מתוך הרגשה כנה כי הבולים שלנו יקבלו תשומת לב ניכרת ע"י בולאי העולם בכלל, והבולאים היהודיים בפרט, ובהזמנות זאת הנני מודה לכל אלה אשר עזרו בהכנה ובהדגמה, באופן כה מוצלח, של הבולים הראשונים ממקורות עבודה ואמנות מקומיים.

צבי פרידברג, אינג'.

המנהל הכללי של הדאר הטלגרף הטלפון והרדיו.

הבולאי העברי

ההשתדלויות להוציא כתב עת מיוחד מודפס בשביל ידיעות ההתאחדות הן מאריכות ימים כמו התאחדותנו עצמה. כבר בימי תערוכת בולים פילא 1945 הראויים להזכר. החליטו על כך ומונתה ועדת מערכת בנשיאותו של ד"ר ג. הסקי. תכניותינו אמנם נכשלו בגלל שליליות עמדתה של ממשל הדאר הבריטי בארצנו. הבולאות לא תוכל לשגשג אלא במקום בו המשטר יתיחס אליה באהדה נאמנה. ואם כיום בשבועות הראשונים אחרי הכרזת המדינה יגיע עתון זה לידי הקהל יש בזה ראיה ברורה שלאנשים החדשים בדאר הארץ יש הבנה רבה לשאיפות הבולאות. וכן ראויים להודיה מנהל הדואר הכללי מר צבי פרידברג ואחרון אחרון חביב מדפיס בולינו, מר א. אידלסון.

לשמחת לבנו הוזמנו מומחים בשטח הבולאות הארצית בכל שלבי ההכנות ומצאו להם מקום חשוב. כ"כ אנו שמחים לקבוע שיוזם מראה הבולים וציירם מר א. וליש הוא מאורגן בשורותינו ומשתתף במערכת עתוננו.

ובהמצאינו את העתון לקהל נוסיף לדברי השבח הנאמנים את התוחלת שהיחס הטוב בין דאר ישראל לבין בולאות ישראל שנשללה לו הדרך כבר מלכתחילה ימשיך קיומו ויתפתח ללבביות עמוקה לטובת לא אלפי הבולאים בלבד כי אם גם לטובת הדאר בכלל וכלכלת מדינתנו החדשה ותרבותה בפרט.

בנדאי אין צורך להדגיש שעתוננו רואה את תפקידו המעולה לפרסם מאמרים על בולינו, למתוח בקורת עליהם מבחינת בולאות ולעשות תעמולה בשבילם. מלבד זה ימצאו בעתוננו בכל זמן מאמרים על דברי הימים. — המעניינים במיוחד — של הדואר הארצישראלי ועל בולים שבזמן הממשל התורכי ומעצמת המנדט. בכל שטחיו אלה יש עוד לעשות עבודה חלוצית. על אף אהדתם לבולי ארצם דרכם של המאספים להניד את עיניהם למרחקים ולשקר לבולי העולם ובכן נשתדל בעתון לתת לקוראינו בכל עת תמונה שלמה על הדברים החשובים בעולם הבולים. הוא הדין במיוחד בענין החידושים שעליהם נודיע לאלתר בשלמות ובתוספת צילומים.

בשעת יסוד המדינה נמצא ארגון בולאי פעיל בכל הארץ. ועלה כבר בידינו לפעול גדולות בשיתוף-פעולה. לחזק את ארגון כולל זה. למשוך חברים חדשים, ולהכין פעולות בולאות חדשות — ובמיוחד להכין את תערוכת בולים עולמית הראשונה בחלק תבל זה — מתפקידו הנוסף של עתוננו. במידה מיוחדת תשים המערכת לבח לבולאות הדור הצעיר. נקדיש לנוער בכל מהדורה מדור מיוחד.

התאחדות אגודות הבולאים בארץ ישראל

יו"ר: א. לוין

ל י א ו ק א ו פ מ ו

מטבעות יהודיות עתיקות על בולים יהודיים חדשים

הסדרה הראשונה של בולי הדאר היהודי העצמאי אינה מביאה לא ציורים של נוף הארץ, לא תמונות של אישי התנועה ולא סמלים לאומיים, אלא ציורים של מטבעות עבריות עתיקות. משום מה? משום שרצינו לבטא את הקשר הישיר של עצמאותנו המדינית המחודשת לבין המדינה היהודית מלפני אלפיים שנה. בתקופה ההיא היתה המטבע העצמאית הבטוי החיצוני הבולט ביותר לאוטונומיה הפוליטית — בדיוק כמו שניתנה היום הרשות להוציא בולים מיוחדים רק למדינות סוברניות.

וכשרצינו לתת בטוי לקשר הבלתי נפרד בין מדינתנו המחודשת לבין הממלכה היהודית לפני הגלות, מה יותר טבעי מאשר לצייר על הבולים היהודיים החדשים את המטבעות העבריות העתיקות שלנו.

ואננם המטבעות היהודיות הראשונות של בית השמונאים ומלכי בית הורדוס אינן מובאות בבולים החדשים שלנו. אין בהן שום דבר מיוחד ואופיני יהודי מלבד הכתב העברי הקדמון על מטבעות בית החשמונאים והכתובת: "יוחנן (או יהודה, או יהונתן, יונתן, מתתיה) הכהן הגדול וחבר היהודים" — המופיעה על המטבעות האלה במשך מאה שנה מ־135 ועד 37 לפני הספירה. החל מיוחנן וגמר באחרון של השלשלת מתתיה—אנטיגונוס.

אופי אחר לגמרי יש למטבעות העבריות שנטבעו בתקופות מלחמת היהודים הראשונה (66—70 לספירה) ומלחמת היהודים השנייה (132—135 לספירה). למטבעות האלה אופי מיוחד יהודי גם בסמלים, גם בכתב וגם בכתובת שבהן. הן נבדלות באופן בולט ביותר מכל יתר המטבעות של תקופתן ומכל אלה שהיו לפניהן ואו אחריהן. ולא רק זה. המטבעות האלה הן גם בעלות שכלול טכני גדול ורמה אמנותית גבוהה, אך האמנות המתבטאת בהן היא אמנות יהודית טהורה, חפשית מכל השפעה זרה. הסמלים על המטבעות האלה הן או כלי קודש או ציורים של צמחית הארץ. מספר הסמלים הוא רב מאד ויש בזה סימן שהתקופות ההן, למרות המלחמה והמצוקה היו פוריות ועשירות ברעיונות אמנותיים ובהמצאות חדשות. הכתב עליהן הוא הכתב העברי הקדמון — "כתב רעץ", אם כי בזמן ההוא היה הכתב הזה מחוץ לשמוש מאות בשנים ובמקומו השתמשו בכתב האשור־הארמי "הכתב המרובע". בבולים החדשים שלנו מופיעות, איפוא, רק המטבעות שנטבעו בשתי מלחמות היהודים.

המטבע העברית המפורסמת ביותר היא "שקל הכסף" של מלחמת היהודים הראשונה. ציורו ניתן בערכים 20, 250, 500 ו־1000 של הבולים החדשים. מהצד האחד מופיע גביע בכנו כפתור, ובשפתו שוליים העשויים פנינים. מעל הגביע אחד התאריכים "שב" או "שג" או "שד" (שנת ב' ג' ד') ומסביב הכתובת "שקל ישראל". מהצד השני נמצא קלח בן שלשה רמונים במעבר מפרח לפרי — ומסביב הכתובת: "ירושלים הקדושה". תמונת הגביע או

„כוסי-העומר” נמצאת גם בין כלי הקודש מהמקדש המופיעים בשער הנצחון של טיטוס ברומה. הרימון המשולש נזכר גם במשנה: „הרימונים שאמרו, שלשה אחוזין זה בזה” („כלים” 4/17).

בבולים 5 ו-10 מופיעות מטבעות ברונזה מ „שנת י”א ו”שנת ש”ל” של מלחמת היהודים הראשונה. מהצד האחד שלהן (המופיע בבול 5) נמצא

EPIGRAPHICAL TABLE

לוח אפִּיגְרָפִי

מטבעות חשמונאיות HASMONAean COINS	שקלי כסף שנת „שתיים-שלוש” SILVER-SHEKELS "YEAR TWO-THREE"	מטבעות „שנת ארבע” COINS OF "YEAR FOUR"
א	פ	כ
ב	ב	ג
ג	ר	ר
ו	ז	ז
י	י	י
ח	ח	ח
ל	ל	ל
נ	נ	נ
צ	צ	צ
ע	ע	ע
ק	ק	ק
ש	ש	ש
ת	ת	ת
ציון	ציון	ציון
שנת	שנת	שנת
חצי	חצי	חצי

ענף-גפן בעל עלה וזלזל ומסביבו הכתובת: „חרות ציון”. בצד השני (בבול 10) ישנה אמורה (כד) שצוורה צר. בגבה חלקים וידיה כפופות ועליו מכסה בצורת חרוט. מסביב הכתובת „שנת ש”ל” בולט כאן הסידור האורגמנטלי של הכתב.

מענין הוא חצי השקל מברונזה משנת ארבע המופיע בבול

3: הוא מראה דקל בעל שבע כפות ושתי אשכולות תמרים ומתחתיו שני סלים, מקושטים בסרטים ומלאי פירות. הכתובת אומרת: "לגאלת ציון". את המטבע הזאת יחסו מקודם יחד עם שקלי-הכסף לשמעון המכבי. אולם היום יש לקבל כדבר שהוכח שהוא נטבע בשנה הרביעית של מלחמת היהודים הראשונה, כשירושלים היתה כבר במצור. נראה, שאז גבר המחסור בכסף כחומר גלם לטביעת שקלים ושהשלטונות היהודיים היו נאלצים לטבוע, אמנם לא את "השקל הקדוש", אך חצי השקל מברונזה במקום כסף. יש איפוא לפנינו כסף של מלחמה, של מצוקה.

נראה שלעבודה הזאת מתיחס פסוק מענין בתלמוד ירושלמי (מעשר שני א-ב). מטבע שמרד כגון בן-כוזיב. אינו מחלל. היו לו מעות של סכנה. אתא עובדה קומי רבי אימי אמר — יולך הנייה לים המלח.

אמנם הפרשנים פרשו את המושג "מעות של סכנה" ככסף של מרד שהחזקתו הועמדה תחת עונש ע"י הממשלה המנצחת ומביאה סכנה לבעליו. אולם הפרוש הזה אינו נכון. מפני שרבי אימי עמד בראש ישיבת טבריה 115 שנה אחרי המרד השני ו-180 שנה אחרי המרד הראשון, ז. א. בזמן שלא היתה כבר כל סכנה בהחזקת מטבעות מתקופות אלו. אין, איפוא, לפרש "מעות של סכנה", ככסף המביא סכנה, אלא ככסף מתקופה של סכנה, ז. א. ככסף של מצוקה, עשוי מתכת נחיתה שאינו טוב, אלא "להזרק אל תוך ים המלח".

הסלים המקושטים סרטים ומלאי פירות, הם ללא כל ספק "סלי הבכורים", הנזכרים בפרוטרוט במשנה ("בכורים" 2/3) וגם בספרו של פילון בפרק על "חג הסלים" (3).

בשניים מתוך הבולים החדשים מופיעות מטבעות מתקופת מלחמת היהודים השנייה — מרד בר-כוזבא. בול 15 מראה אשכול ענבים ומסביבו הכתובת: "שנה אחת לגאלת ישראל". מהצד השני (שאינו על הבול) מופיע דקל בעל שבע כפות ושתי אשכולות תמרים ועל ידו הכתובת "אלעזר הכהן".

המטבע השנייה (שצוירה בבול 50) היא טטראדראכמה — מטבע גדולה מכסף ועליה לולב ואתרוג עם הכתובת "שנת אחת לגאלת ישראל". הצד השני (שאינו על הבול) מראה חזית של מקדש או בית כנסת בעל ארבעה עמודים וכרכב שמעליו כוכב; מבפנים רואים ארון קודש בעל אצטבאות ועליהן שני ספרי תורה. הכתובת "שמעון" —

היום מקובלת הדעה, ש"שמעון" היה השם הפרטי של בר-כוזבא, שאינו ידוע לנו ממקורות אחרים. את השם "אלעזר הכהן" מיחסים היום עפ"י רב לרבי אלעזר בן עזריה שהיה בן למשפחת כהנים ותיקה ומיוחסת.

מענין לציין, שהדקלים על המטבעות העבריות הם תמיד בעלי שבע כפות — דבר שאין לו תקדים בציור דקלים במטבעות הלא-יהודיות. אין כל ספק, שההופעה הזאת קשורה באופי הקדוש של המספר שבע לפי הדעה היהודית. התאור של המטבעות העבריות העתיקות המופיעות בבולים החדשים שלנו מראה את הקשר החי של מדינתנו המחודשת של היום עם מדינת ישראל מלפני

א. ו. ל. ש.

כיצד נתהווה בולה הראשון של מדינת ישראל

והוא עולה בערכו על רוח הזמן וחשיבותו יתרה.

גורמים אלה, עצמאות ומלחמה, היו נתונים לדעתי במטבעות. הענין הוא במטבעות מתקופת העצמאות המדינית שנתבטאה ב־ימי שתי המלחמות בשנים 66 עד 70 ו־132 עד 135 לפי הספירה המקובלת. בזמן הציור הראשון אפילו שם המדינה טרם היה קבוע. בגלל זה נמצא על התר־שם הראשון שם „יהודה“.

גם שאלת השפה (או השפות) טרם הוב־רה ביום הכנתו של גוש־ארבע הראשון. נאמר שם „ארץ ישראל“ בנוסח עברי וערבי.

גוש־ארבעה זה נוצר והתנהגו בו מ־התרשימים עד הניקוב בכל שלבי תהליך הייצור כאילו הענין היה כבר בבול קיים ועומד. לשם הנסיון הונהגה שיטה מבטי־חה את סודיות התרשימים ושיטה זו עמ־דה בנסיון כאשר התחילו ביצירת הבול בצורתו הסופית. כנראה לא הגיע לידיעת הציבור שום דבר על בעיות היצירה ואף ביום הופעתם של הבולים התחילו משע־רים בכל מיני כיוונים אך כל ההשערות טעו.

בינתיים נגמרו התרשימים הסופיים והוחלט להדפיס את שורת הבולים הרא־שונה לפי שיטה טיפוגרפית. שיטת „אוף־סט“ היתה בלי ספק טובה יותר ו־אפשר להניח שאיכות בולינו במקרה כזה היתה טובה יותר, אך הועדה היתה בדעה שבנסיבות הקיימות — חוסר זמן וסיבות הבטחון — יש להעדיף דפוס טיפוגרפי. אך עדיין לא היה אפשרי ליצור את ה־גלופות ולהתחיל בהדפסה מפני שהרשו־

אפילו בשביל רוב הבולאים הטיפול בבול מתחיל ברגע רכישתו ע״י קניה. חליפין או בצורה אחרת ובהדביקו אל תוך האלבום. וגם בולאים בעלי נסיון לעתים רחוקות מתארים לעצמם את ההכנות ה־דרושות לעשית הבולים. בדרך כלל דרו־שים להכנת שורת בולים מיום ההחלטה להכין אותה עד הופעתה ברבים חדשים ולפעמים אפילו שנה שלמה כגון אצל שו־רות מספר שבשב־יצירה ובתהליך יצירת הבולים עסוק בדרך כלל מספר אנשים ניכר.

מי שלא השתתף בעצמו בהכנות ה־שורה הראשונה של בולי מדינת ישראל בקושי יבין וספק אם בכלל יאמין את קצרות הזמן ואת הנסיבות היוצאות מהכלל בהן הבולים נבראו. אם אפשר בכלל ל־השוות את קצב יצירת בולינו, אפשר אולי להשוותו לשיטת חומה ומגדל בהקמת ישו־בינו. גם בולינו נבראו כמעט בן־לילה.

כבר בימים הראשונים אחרי ההח־לטות בליק־סקס — ואולי כבר קודם לכן — פנו אנשים ומוסדות שונים אל הסוכנות בהצעות להוצאת בולים; בכל זאת אך ביום 1 לאפריל 1948 הוזמנו כמה ציירים, וביניהם כותב שורות אלה, להגיש במשך 24 שעות (!) הצעות ציור בול. ל־ועדה שמונתה ע״י ועדת המצב בהרכב ה״ה פנסק, זגגי, קדר ואידלסון הוגשו ל־בחירה 3 הצעות והוכרע סופית ע״י ה־ועדה בנשיאותו של ה' רמז לטובת רעיוני להשתמש לתמונות הבולים בהעתקי ה־מטבעות מימי המרד הראשון והמרד השני.

נשאלתי אחרי הופעת הבולים ע״י הרבה אנשים מפני מה בחרתי בתמונות המטב־עות. כוונתי היתה פשוטה. לדעתי יודמן לנו לעתים קרובות להראות על בולינו יפי נוף ארצנו, אישים או מאורעות היס־טוריים — 3 הנושאים העיקריים שבכל ה־עולם. נסיתי איפוא פתרון אופיני מבחי־נת הבולאות. — שימוש העתק מטבעות אינו מקובל ביותר בתולדות הבולאות —

נסיבות — אחד מבין טובי מסייעינו נפל קרבן בהתקפת אוירוני האויב במקום עבודתו * והבולאים יסלחו לנו על ה־ חסרונות השונים. אך אסור לנו להסתפק

יות העליונות טרם החליטו על נוסח הכתובת ששל הבולים ורק אחר ששר הדאר ה־ עתידי הסכים לכתובת „דאר עברי“ אפשר היה ביום 2 למאי ליצור את הגלופה הרא־

הבולים הקיימים (הגדלה)

במה שהשגנו, אדרבא, עלינו לנצל את כל האמצעים כדי לשפר את שורות הבולים הבאות מבחינה טכנית. השורה הראשונה היתה מכל הבחינות מעשה חלוצי. על ה־ באה להראות כל סימני כלילת יופי

שונה וביום 4 למאי להדפיס את גליון הבולים הראשון. נוכחנו לדעת שאנו מסוגלים ליצור בול מתקבל בעיני הקהל במדה מסויימת גם באמצעים פשוטים במצב מלחמה ובכל ה־

משה לין

בולנו החדש – בקורת בולאית

כשנפתחו החלונות של תשעים בתי הדואר שבמדינה החדשה בפעם הראשונה — בבוקר יום ז' באייר תש"ח (16 במאי 1948) — נגלו לעיני הקהל הבולים העבריים הראשונים, אותם הבולים ששאפו אליהם זה זמן רב כל הבולאים היהודים. לתאורם ולבקורתם הפילטליסטית מוקדש מאמר זה.

השמוש בתמונות המטבעות ממלחמות החרות של ישראל כנושא הבולים הוא רעיון שיצא מהצייר א. וליש. הרעיון פתר באופן מצוין את הבעיה הקשה של בחירת נושא הבול העברי והוא גם חדש לגמרי בתולדות הבול הכללי שעברו עליו עכשיו 108 שנה.

גם ההצעות והתרשימים הראשונים של הבולים הם מעשי ידי אותו האמן. נוסף לזה השתתף גם א. וליש באופן מכריע בכל שלב של תהליך הביצוע.

יצירת הבולים עצמם נתקיימה בבית דפוס ממשלתי שנערך לצורך זה באופן מיוחד. הנהלת העבודה היתה בידי ה' א. אידלסון בפקודת ועד הדפוס של מנהלת העם. פעולה עניקת היא שפעלו ה' אידלסון והטכנאים והמדפיסים שעבדו תחת השגחתו. לא יאומן כי יסופר ובכל זאת עובדה היא שהדפסת כל ההוצאה של עשרה מיליונים בולים בוצעה בשנים עשר יום. במשך זמן זה נערכו תשע גלופות שונות בשלושה גדלים מתרשימים מצוירים ביד, הורכבו שני מכשירי דפוס וארבע מכונות ניקוב, הוכנו נייר וצבעים והבולים הודפסו, נוקבו, נבחנו פעמיים, סודרו בצרורות, שוב נבחנו ואז נמסרו לשרות. וכל זה נעשה בשעה שארצנו נמצאת ממש במצב מלחמה ומנותקת מהעולם וסודיות גמורה הכרחית מטעמים פוליטיים.

קל להבין את החשק להשוות בולים אלה להוצאות הבכורה של ארצות אחרות. הרי בכל מדינה אחרת אנו מוצאים בולים עם הדפסת-רכב או הוצאות דחק; הבולים הם בלתי מנוקבים ופקיד הדואר צריך לגזור את הגליון במספרים; ובשום מקום אין אף זכר לתמונות שונות על הבולים השונים של הסדרה כמו שבוצעו בסדרה הראשונה שלנו.

הניקוב בוצע על ידי שתי מכונות ניקוב-קו ומכונת דקירה. לפי קביעת מומחה נמצאים בבולים מיני נקוב אלה: נקוב קו 11, ניקוב קו 10:11 ודקור 11. נוסף לזה יש עוד שני ניקובי-נסיון: ניקוב קו 11 וניקוב קו 10 $\frac{1}{4}$. שני ניקובי הנסיון לא הביאו לידי תוצאות מניחות את הדעת. עוד אי-אפשר לקבוע חלוקת כל מיני הניקוב על 9 הדרגות; אבל קרוב לודאי שרק 3 הדרגות של 3, 5 ו-10 מא"י יופיעו דקורות ואולם שאר הדרגות יצאו רק בניקוב.

הכתובת שהיא אחידה בכל הבולים מראה למעלה את הסמן „דאר

עברי" ולמטה בצד מספר הדרגה — בלי סמון המטבע — את התרגום הערבי של "דאר עברי". מענין הוא לדעת שהכנסת שם המדינה על הבול כמעט היתה מעכבת את הדפסת הבולים. ההצעה להשתמש ב"דאר עברי" במקום שם המדינה שאז טרם נקבע באה מחוגי בולאים; הראשון היה ה' צבי גליק, תל-אביב. כאן יש לציין בסיפוק רב שבמקרים רבים שאלו יוצרי הבולים את עצת הבולאים. ראויים לשבח מיוחד בעד עזרתם היקרה ה' אריך לוי, תל-אביב, ובשעת ההדפסה ביחוד ה' ד"ר הסקי, היועץ הבולאי של מנהלת העם.

בנות מין. — בנות-מין דפוס שמוצאן מקורי בלוחות הן אינן נמצאות באופן יחסי לעתים קרובות. מאידך, מוצאים הרבה שגיאות טיפוסיות (כלומר חוזרות תמיד) שנתהו ע"י קלקולי הלוחות, נספחים או ע"י גורם אחר. בנות מין שבצבע בעצם בלתי אפשריות, כי הדרגות הקטנות מודפסות בצבעים מקוריים ושלוש הדרגות העליונות מיוצרות בתהליך דפוס אחד. הבולטות והמענינות הן כנראה בנות-מין הניקוב. שורות ניקוב חסרות גורמות לבולים שתוכם בלתי נקוב. התקות במידה רבה גורמות לבולים "מעוברי שולים" או "חסרי שולים". לנושא בנות המין נקדיש במהדורה הבאה מאמר מקיף בהוספת צלומים.

הבולים זכו לקבלה בסבר פנים יפות מצד הקהל הרחב. בשעת הדגמת הבולים, במסיבת העתונות שערך שר התחבורה מר דוד רמז, הביעו העתונאים של הארץ ושל חו"ל את הערצתם לאנשים האחראים וכל העתוננים פרסמו תמונות הבולים ולוו את התאורים בדברי תהלה. גם הבולאים יהיו מרוצים בהחלט, כי מלבד שנויי הניקוב שנזכרו כבר למעלה, יש גם סטיות קטנות שונות שיצאו עקב מהירות העבודה בשעה שהפועלים טרם הסתגלו לה מכל הבחינות.

יום הופעת הבולים הוכתר ב"מעטפות היום הראשון"

היום הראשון
של
הדאר העברי

שלט וחותם של

מעטפת היום הראשון

שיצאו בשני גדלים. המעטפה הגדולה מכילה את הסידרה השלמה עד 1 לא"י והסדרה הקטנה ששה בולים עד 50 מא"י. הן מראות שלט תאריך שנרשם ע"י א. וליש בצבע כחול ולמטה ממנו הכתובת "מעטפת היום הראשון". בכלל אפשר להגיד שמדינת ישראל יצרה בבולים הראשונים האלה מפעל שאין לה להתבייש בו בפני בולאי העולם, האנשים שהם "מסביב לבול" הוכיחו שגם בשטח זה יודעים היהודים לעשות גדולות ואפילו בתנאים קשים ביותר, ואנו הבולאים רשאים לצפות בבטחון גמור לפעולות חדשות של מדפיסי בולינו.

יצחק שומר

אבי-בולנו

פרק מתולדות הדואר של ארץ-ישראל

תמונה 1: בול עברי משנת 1904

לא לעתים קרובות נעשים נסים, אבל הם נעשים, לכל הפחות בשדה הבולאות. כל מי שעסק מימיו באסוף הקודמים של בולי ארצנו יודע כמה קשה הוא להשיג מעטפות, מכתבים וגלויות עם בולים שנתבטלו לפני מלחמת העולם הראשונה במקומות הדואר הקטנים שבארץ. החמר המועט הנמצא הוא אוביקט יקר שהאספנים קופצים עליו, אבל הוא גם הכרחי לחקירת עניני הדואר של הזמן ההוא. אם כן, הלא כנס קטן ייראה בעיני האספן אם פתאום מניחים לפניו ארכיון שלם ובו עשרות מעטפות וגלויות שאין להטיל ספק בהעברתן בדאר.

ארכיון כזה המכיל את חלוף המכתבים של הסופר הידוע יודלביץ, שהיה תושב ראשון לציון לפני מלחמת העולם הראשונה, נתגלה לפני זמן מה, והוא נותן לנו תמונה שלמה של הדואר במושבה זו.

כבר זמן רב לפני שנפתח בית הדואר הטורקי בראשון לציון היה שם סוכן יהודי לבית הדואר האוסטרי הפעיל שביפו. הוא אסף בראשון את המכתבים והעבירם לבית הדואר האוסטרי שברחוב הנמל ביפו, וכן קבל שם דברי דואר המיועדים לראשון ומסרם שם. החל משנת 1903 השתמש הסוכן בחותמת המראה מגן דוד ושם המקום, RICHON LE SION ראה תמונה 2.

בזמן מאוחר רשום על החותמת

Rischon L Zion Par Poste
Autrichienne

(ראשון לציון, על ידי הדואר

האוסטרי). ראה תמונה 1

תמונה 2

כנראה שמנהל הדו-

אר הגרמני שביפו — למרות

הברית המדינית של גרמניה

ואוסטריה — התקנא בעסקי

החותמת הראשונה

של הסוכן האוסטרי

חברו האוסטרי במושבה המתפתחת, כי החל משנת 1907 מופיעה על המכתבים

גם חותמת זו:

Rischon-Le-Zion. Bei Jaffa Palaestina

Durch Deutsche Post

(ראשון לציון, ארץ-ישראל, על יד יפו;
על ידי הדואר הגרמני).

ראה תמונה 3

תמונה 3

ואולם בינתיים פתח גם הדואר הממשלתי הטורקי משרד בראשון לציון, אבל יש לציין שלא נקרא מקומו על שם המושבה העברית, אלא על שם „עיון קארא“, AIOUN CARA ואדי סמוך. ראה תמונה 4

לפי תעודות אחדות הוצא בשנת 1904 בול מיוחד לראשון לציון. הוא דומה לבולי הקרן הקיימת לישראל של הימים ההם. (ראה תמונה 1)

יתכן ששמש לקביעת שכר השליחות בין ראשון ליפו. לדאבוני לא ראיתי עדיין את הבול על מעטפה

תמונה 4

שלמה, וגם העדר תעודה בארכיון של יודליביץ אינו יכול לאשר שמוש ליצורך דוארי. מציאותם של שתי סוכנויות דואר יהודיות ושל בול עברי בראשון לציון העמידה את המושבה במשך זמן רב במרכז ההתענינות של מאספי בולים יהודיים מיוחדים*.)

תיבת דואר של הבולאי העברי

לעובדה על הערך הפילטלסטי של בול זה ?
דוד בר-כהן, חיפה.

תשובה :

בשעת חירום ובהתפרקות שלטון המדינה עולים תמיד בני אדם השואפים לחון את בני דורם ביצירות כח דמיונם. הסבות הן — בתדיר רות משעממת — יצר המשחק, פטריסיות מסור לפת וכיו'.

בנדון זה עמדת ירחוננו היא ברורה וקבועה : אין לבזבז נייר לדברים כאלה.

במדור זה נפרסם מכתבים על כל שאלות פילטלסטיות הנשלחות לנו מחוג קוראינו. מער-כת הבולאי העברי מקדישה פרס וזה „בולי ארץ-ישראל, קטלוג מיוחד“ (ד"ר ו. הקסטר וש, לכמן) בעד המכתב המענין ביותר מצד קהל הקוראים שיפורסם במהדורה הבאה של עתוננו.

לכבוד המערכת !

מספרים לי שכול נהריה הידוע הוא מעשה ידיו של בולאי אחד ממקום זה. איזו השפעה יש

* הבולים (תמונות 2 — 4) נמצאים באוסף ד"ר איכולד, פתח-תקוה, הגלוייה (תמונה 1)

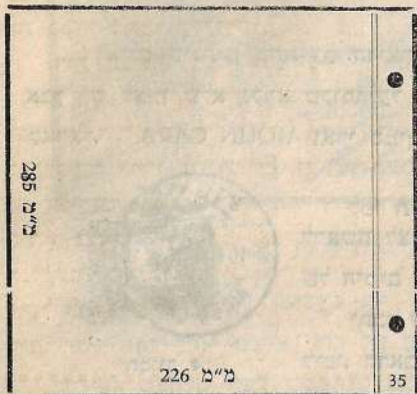
באוסף ד"ר ב. לוי הרצליה.

הבולאי הצעיר

ד"ר ג. הסקי

נערוך אסף בולי מדינתנו

אותם בשני מהדקי מכתבים. וזה ציור הדבר :

"למה דוקא גודל זה?" שאלני דן הנכ"ס כל פעם לדעת את הפרטים. כמובן שאין זה חוק אלא מנהג מקובל בעולם ה"בינלאומי" הסברתי לו: "בתערוכות נגזרות המסגרות הגדולות לפי צורה זו ואם פעם תרצו להראות את אוצרותיכם בתערוכה מעין אלה תיהנו מיתרון מיתר ה"מציגים". מלבד גליונות האלבומים וכריכה מוקשה להפנסת הגליונות המצאתי ל"צעירים גם סרגל בעל מדת סנטימטרים מדויקת, תקפלות דבק ומפתח ניקוב.

אשר לתקפלות דבק טענה נגדן רות המתחילה: "האם זה אינו מסובך מדי להדק כל בול בגליון ע"י תקפלת? הייתי מעלה פשוט קצת דבק על אחורי הבול או שהייתי מדביקה בולים בלתי משומשים בצמג המקורי".

"זו היתה בדיוק שיטת הבולאים לפי כי-50 שנה" אמרתי לה. "דרך מחלטת לקלוקל הבולים והיא אחת הסיבות למה בולים מופתיים ישנים במצב שאין בהם מגרעת הם נדירים כל כך בימינו. יזכור כל מאסף בולים שעליו להדביק את בוליו במוקדם או במאוחר מחדש; זאת ועוד:

ידע ידעתי שידדי הצעיר דן מש"קיד לאסף בולים, הלא הוא כמו כל מכריו הרבים הטרידני כמה וכמה פעמים בדרישת בולים, אך שגם רות חובבת בולים נודע לי רק בבוקר יום א' 16 למאי 1948, בראותי שניהם עומדים בתור ע"י בית הדאר למען "מעטפות היום הראשון". גם את, רות, בין הבולאים, שאלתי בתמהון. "בודאי". ענתה לי, "הלא עכשיו במדינתנו בה יש לנו בולים עבריים מש"לנו לא יתכן אחרת מאשר שאתחיל לערוך לעצמי אסף. גם דן רוצה לפתוח אלבום בבולינו. אולי תעזור לנו?"

"הנני מוכן נמומן לעזור לכם וליעוץ זה ועוד: אגלה לכם סוד: התאחדות אגודות הבולאים בארץ ישראל עומדת להכ"ריו בימים הבאים על התחרות הבולאים וקבעה פרס לאסף היפה של בולי מדינת ישראל בין אספי המאספים הצעירים. אף כמה פרסים לפי יפים, וישמח לבי אם תצליחו שניכם לזכות בפרסים".

כדברים אלה שותחנו ביום ז' באייר ביום הראשון של הדאר העברי. ומאז ביליתי שעות בחברת ידידי הצעירים עלי להגיד ששני האלבומים החדשים כעת בעלי בולי הדאר העברי המגוונים מתפתחים ומתנאים. כל אחד משני האלבומים מכיל 25 גליונות קרטון (בריסטול לבן), שרחבם הוא 261 מ"מ וגובהם 285 מ"מ. בצד השמאלי נמצא פס בן 35 מ"מ מחולק ע"י 2 או 3 חלקיקות. בפס זה מכניסים את הגליונות אל תוך הכריכה ומחברים

עה לפעול בכיוון זקוף. ובכן מוצאים אנו בבולינו 3 מיני ניקוב: ניקוב 11, ניקוב 10 וניקוב במאוזן 10. בזקוף 11 או בקי צור 10: 11. רצוי שכל מאסף יקפיד ויבי דיל בעזרת מפתח הניקוב בין שלושת הניקובים מפני שהבולים בעלי ניקוב 10 הם נדירים מאד ובכלל בנו תמין בני קוב לפעמים הן מבוקשות. ויש עוד בולים דקורים (כלומר בולים בעלי קוים קצרים מוטבעים במקום הניקוב) ובולים בהם חסרה שורת ניקוב לגמרי. אך על אלה אמשך את הדיבור רק במדור „הבולאי הצעיר” שבגליון הבא.

הפעם ברצוני רק להוסיף מלים מספר על הפלוגתה החזרת ומתהוה „משומש או בלתי משומש”. מתחילים רבים הם בדעה שמוצק לאסוף בולים חתומים בלבד. אינם צודקים בהחלט. מאידך יש אספנים רבים הטוענים שתמונת הבול מתקלקלת ע"י המחתם והם מאספים על

כל מיני הדבק יש בהם חמרים משחיתים את הבולים במשך הזמן. ובולים בלתי משומשים מאספים עם הצמג המקורי ובזמן שמדביקים אותם בלי תקפלת מתקלקלים ונאבד ערכם בהחלט. ובשעה שתשמיש בתקפלת תקפידו על כך להרטיבה במקצת גם מצד האלבוש וגם וביחוד מצד הבול. רטיבות יתרה מכעירה את הבול וימזג האויר החם בארצנו מגדילה היא את סכנת כחמי החלודה.

רות הבינה. שמה את לבה למפתח הניקוב שלא ראתה כמותו מעולם. הסברתי לה את השימוש בו: „גליונות הבולים המודפסים אחרי התנגבותם אל תוך מכור נת הניקוב: הניקוב הוא תהליך ממושך ביחוד כשיש צורך כמו אצלנו לנקב את הגליונות בקוים בודדים, כלומר שעל ה"פועל להטביע לא פחות מ-22 קוים בודדים.

פי כלל עקרי רק „בלתי משומשים”. לדעתי כל אספן יקבע בעצמו אך יש למנוע תהוה ובוהו של בולים משומשים ובלתי משומשים על אותו דף האלבוש ובודאי אין בולים שמחתמם חזק יותר מדי או מזוהם יפוי לאלבוש.

„אילו בולים בעצם הם יקרי הערך, מוחתמים או בלי מוחתמים? שאל דן. אין לכך כלל מסוים. בדרך כלל בולים משתמשים בהם בשפע למכתבים או לחבילות „בולי תכלית” הם זולים יותר. היות ולא היו בודאי עד שנת 1860 אספנים שהרביקו בולים בלתי משומשים לאלבומיהם. בולים מופתיים קודמים בלתי משומשים בדרך כלל יקרי מציאות עד מאד. רק במקרים בהם במאוחר „שירים” של בולים קודמים ונכנסו למחזור המסחר הבולאי, בולים אלה הם זולים יותר ביחס לבולים המשומשים של אותו הסוג. יש מעונינים רבים גם במחתמים מיוחדים משל במחתם היום הראשון אות מחתמים צבויים או מחתמי בתי דאר מיוחדים.

לפעמים נחוץ להעמיד מכונה שזיה ואפילו שלישית כדי להתאים את הניקוב לקצב המהיר של מכבש הדפוס האוטומטי. ואם אפשר להכיר הבדלים בתוצאות פעולתן של המכונות השונות נוצרות ע"י הסטיה בנות מין שהמאספים עוקבים אחריהן בהקפדה. בדרך כלל בנות מין בניקוב נדירות הן ומבוקשות מאד ומשלמים בע"דן מחירים גבוהים.

מנהג הוא להגדיר את הניקוב במספר השנים הנמצאות בכל 2 ס"מ. בדברנו למשל על ניקוב 11, פרוש הדבר שבכל 2 ס"מ של שולי הבול נמצאות בדיוק 11 שנים.

בבית הדפוס שלנו היתה בזמן הראשון מכונה אחת אשר פעלה למעשה לפי הניקוב 11. כשהחישו את קצב ההדפסה העמידו מכונה שניה אשר נקבה רק 10 שנים בכל 2 ס"מ. מפני שמכונה זו הר

מחיי האגודות

העתון „הבולאי העברי“:

בשמחה רבה אנו מציגים שנים הופעת גליון זה נתגשמה התכנית רבת השנים של „אגודת חובבי בולים“ ושל כל בולאי הארץ, היא יצירת עתון בולאי משלנו. ברכותינו נתונות למיציא לאור, חבר א. לוי, לעורך חבר ד״ר הסקי ולכל העוורים למפעל זה. אנו מאחלים לעתון עבר-דה פריה לאורך ימים.

✱

המועדון הארצישראלי לבולאות

חברי הועד:

יו״ר: י. אוקן.
סגנים: א. ליפמן, י. הימניס.
מוכר: צ. פריוולד.
גזבר: א. ספיר.
מנהל המועדון ומחזור חליפין: ש. וישניה.
חבר הועד: ד. פורר.
מזין המועדון: „קפה שדרות“, רח' אלנבי.
פנת שדרות רוטשילד.
הפגישות מתקיימות כל שבת לפני-הצהריים וכל יום שלישי, משעה 8 בערב.
אנו עומדים ליסד בקרוב חוג מאספי בולי ארץ-ישראל בהנהלת חברנו הנכבד, י. אבני.

✱

אגודה פילטלית בארץ ישראל

ע״י יהושע גרוה, רחוב בצלאל 11, חיפה
6 ביוני 1948:
הרצאת ה' לכמן: „הדואר העברי“, הגרלה פנימית.

13 ביוני 1948:

חילופי דעות על הגושא: „בולי מדינת ישראל“, — טומבולה.
27 ביוני 1948:
ערב חליפין.

כנהוג במשך כל השנים, גם השנה נפסקות הישיבות הרגילות בחודשים יולי-אוגוסט. בכל זאת תתקיימה פגישות חברים בכל יום ראשון בשעה 8 בערב בקפה פלורידה רח' גורדאו.

✱

אגודה פילטלית ירושלים

ע״י ד״ר ש. אשר, 8 רח' סעדיה גאון, רחביה, ירושלים. ידיעות ע״י הכתבת הנ״ל. בגלל המצב הנוכחי לא נתקבלו כל הדעות.

ד״ר ב. רהפלד

אגודת חובבי בולים

תל-אביב, ר' נתן שטראוס 3

פגישות:

בשבת לפני הצהריים, ב„קאזינו“, רחוב היר-קון פנת רחוב טרומפלדור.
ביום ב' בערב בבית המועדון, צנטנר, רחוב ביאליק 18.

בכל יום לפני הצהריים נפגשים חברים בקפה „פאר“, רחוב ביאליק.

סניף רמת גן: פגישת לפי קביעה קודמת. על התאריכים יודיעו עוד, יושב ראש: מרקייביץ, שכונת בורוכוב.

סניף ראשון-לציון: פגישות במטבח הפועל-לים, לפי הודעה מיוחדת, יושב ראש: ד״ר רוזנר. הנהלה: ד״ר פירסט.

סניף הרצליה: פגישת לפי קביעה קודמת. הנהלה טכנית: ל. איינשטיין, אצל ד״ר האורוץ, הנהלה מדעית: ד״ר ב. לוי.

ידיעות אישיות:

בצער רב אנו מודיעים על מותו ללא עת של חברנו הותיק

וילהלם שלימנר ז״ל

שנפטר בעקבות מחלת כליות. הוא היה חבר נאמן וחובב בולים מעונין, זכרו לא יישכח מלבנו.

בנימוח:

בתל-אביב: 1) אינג' מ. מנחריק, רח' מגדלי 16, 2) חרל הייליג, רח' אלנבי 73, 3) א. קרל ליפטיק, רח' רמב״ם 19 (באחור), 4) ד״ר א. מ. פישל, רח' לבונטין 17, 5) גב' אירנה בארט-פלד, רח' אלנבי 119.

בהרצליה: ל. איינשטיין, ד״ר יעקבסון, ד״ר פ. לוי (שוב נתקבל), ד״ר ריטנמן, א. וליש (גם תל-אביב, רח' נחלת בנימין 57), מ. וינר. נמחקו: ד. בנימינוביץ, י. שיפמן.

עברו לחו״ל: ה. אלנד, קונסול א. גוטמן. לחברנו מינץ בראשון לציון אנו מביעים השתתפותנו העמוקה באבלו על בנו שנפל בקרב.

אריה כתר, חיפה

הדושים בארץ

דמי דאר

מעשים אשר לא יעשו נעשים כעת בכל מיני בולים ותחליפי בולים. לדעתי אין לבולים כאלה ערך פילטלסטי ממשי (*). אבל כקוריוז יש להם ערך בלי ספק, ואוסף בולי ארץ ישראל יראה בהם תמיד, "קודמים" מענינים הבקוש גדול מאד ובבתי הדאר ע"פי רוב אין להשיגם.

כאן ברצוני לעמוד רק על בולי קק"ל שר-איתי אותם בחיפה. בראשית היתה לחיפה הדפסת רכב משלה: השם, "דאר" בעברית בתוך מעגל שחור מודפס על הבול בכל מיני מעמדים כמות בולי הקה"ל היתה מצומצמת והמלאי אול מהר. לפני שלשה ארבעה ימים הגיעה כמות גדולה מתל אביב עם דפוס-רכב של תל-אביב, אבל היום, 9 במאי, כבר אולו גם אלה מבתי הדאר בחיפה, ואין יודעים מה יהיה מחר.

בולי דאר הוצאה זמנית 16 במאי 1948 מתורג, 5 ירוק, 10 לילכ, 15 אדום, 20 כחול, 50 חום כהה (ניקוב 11 או 11:10); 250 ירוק כהה, 500 חום אדום על ניר צהבהב, 1000 כחול פלדה על ניר כחלחל (ניקוב 11), 3, 5, 10 גם בדיקור.

ביום 31 למאי הוצאו דמי דאר מהדורה זמנית, בדפוס-רכב דמי דאר על בולי דאר בני דרגות 3, 5, 10, 20, 50 מיל שהם במחזור על ניר צהוב, לעשית בולי דמי דאר השתמשו בגלור פות מס' 1 של הדרגות הנחוצות אך לשם מניעת טעויות בדאר ולשם עקוב וזיופים בדפוס-רכב הודפסו הבולים על ניר צהוב. הגלופה שימשה בשביל כל הדרגות. המספר הוא 1 ומופיע מעל. ערוגית-בול 8 בדפוס שחור. הבולים מוצאים רק מנוקבים ולא נדקרים.

דואר הצבאי

החדש וביחוד של סגן מנהל הדאר הכללי הר-מיור שינקר, ראש שירותי הדאר הצבאי. אין עדיין להודיע אם הדאר הצבאי הח-דש שהוקם יצויד בבולים מיוחדים. עד כמה שידוע לנו מכתבי החיילים פטורים מדמי מש-לוח. בשביל דמי הרישום (של 15 מיל) וביחוד לאזרחים היה נחוץ בעצם לשלם. פרטים הם כמובן סוד צבאי גמור. מכל מקום מאורעות המלחמה פתחו שטח-אוסף חדש ומענין.

ביום 10 ביוני 1948 הגיע לתל-אביב מספר רב של מכתבים שנמסרו ביום הקודם לדאר ב-ירושלים. על המכתבים הודבקו בולי הקה"ל שעליהם מודפס היה "דאר" והם היו מוחתמים במחתם "דאר צבאי בסיס א". על ידי מכתבים אלה שמע הצבור בפעם הראשונה על קיום דאר צבאי. עד כמה שיכולנו להיוודע ארגון הדאר הראשון הזה של הצבא הישראלי שבוצע במשך זמן קצר זכותם היא של אנשי ממשל דארנו

תעמוד על השאלה בגליון הבא.

(*) זו דעתו של מסייענו בחיפה, המערכת

ידיעות המערכת

הבולאי העברי — לנוער

מדור קבוע בעתוננו יוקדש לבולאות הצעיר
רים גם קוראינו המבוגרים וביניהם ביחוד המת-
חילים ימצאו במדור זה תמיד ידיעות מעניינות.

✱

הצעות חליפין

החל מהגליון הבא נביא פרסומים של הודעות
חליפין. דמי הפרסום הנומנליים נקבעו ב־50 מיל
בעד השורה לכל הפחות 100 מיל. שלחו את
פרסומכם בלי עיכוב לסוכנותנו ליד ד"ר ר.
קאופמן, 125 רח' אלנבי, תל־אביב.

✱

מרכז לקביעת כנות מין ולרישומם

המערכת מבקשת מהקוראים לשלוח לה דעות
על כנות־מין מתוך השורות הנזכרות של בולי
מדינת ישראל. הבולים יצטלמו על חשבון העתון
וכל מי שישלח בת מין יקבל צילום. תמונות
כנות מין המעניינות ביותר יפורסמו מזמן לזמן.

✱

תוכן מעניין שבגליון הבא

הגליון הבא של עתוננו בתאריך יולי 1948
יביא שורת מאמרים מעניינים על בולי ארצנו ועל
חידושים שבחוק לארץ (עם תמונות).

מהתוכן: „בנות־מין הניקוב, טעויות דפוס
ובנות־מין בולי הדאר (עם תמונות מרובות).
בולים זמניים של מנהלת העם; נסיון רישומם
והערכתם (עם ציורים). משרדי דאר א"י בימים
הקודמים ובזמן הזה, עם תמונות מרובות של
מחתמים ישנים וחדשים. גערוך אוסף בולי
מדינתנו. (המשך) ועוד.

✱

בולי דאר אויר

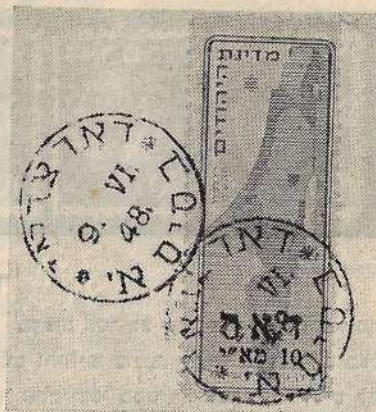
מוסרים לנו שמכניסם שורת בולי דאר אויר.
הבולים האלה ייוצרו בתהליך דפוס קדמי
במיוחד ולפי „מסורת" דארנו לכל בול תהיה
תמונה מיוחדת.

✱

הדאר למאספים

גלינות ריקים מקושטים בדגל מדינת ישראל
שעליהם מודפס התאריך ד' אייר תש"ח —
16.5.1948 נמצאים עכשיו א"י אשנב דאר, מחירם
20 מיל. מיועדים הם להדבקת בולים שהדאר
יחתום עליהם.

הדאר הצבאי

(ראה גם את המאמר בעמוד 15)

הדאר הצבאי של כוחות הגנת ישר-

אל פעיל מיום 20 במאי. עד עכשיו אפ"-
שר רק לשלוח מכתבים, גלויות ודברי
דפוס מהמולדת לחזית ובחזרה. מכתבים
רשומים. אפשר לשלוח מיום ה־7 ביוני
1948.

✱

מתנה יקרת־ערך למינוינינו

בשביל מנויי עתון זה רצופה למהדורת היום
של הבולאי העברי שורה של דפוסים שחורים.
דפוסים אלה באים לידי גלוי מיוחד היופי
ואחדות המראה של בולינו. אנו מקוים שגרמנו
לשמחת לב מנויינו. דפוסים נוספים יצורפו
למהדורה השניה של עתוננו. הבטיחו לעצמכם
את המזכרות האלה ע"י חתימה על העתון
„הבולאי העברי".

✱

מאמרים רצויים

המערכת תכיר תמיד טובה בעד מאמרים על
בולאות מקרב קהל הקוראים. מי שיש לו להודיע
דברים מעניינים מתוך נסיונותיו אל יימנע מלע-
שות זאת בשביל חבריו המאספים.

✱

התחרות פרסים

ברצונה של התאחדות אגודות הבולאים
להקדיש פרס למאספי בולי מדינת ישראל הטובים
אנו מקוים שנוכל להודיע פרטים כבר בגליון
הבא.

הועד והחברים של המועדון הארצישראלי לבולאות

מברכים את הופעת הבול העברי הראשון
וכן אנו שולחים ברכת חברים נאמנה
לנשיא התאחדות אגודות הבולאים בא"י

מר אריד לויז

עבור עבודתו המסורה בשטח זה.
בשם הועד

יו"ר י. אוקו

חבילות סריות
בולים קלסיים בודדים
במחרב רב
ליחידים ובסיסונות

ד. גינסבורג

תל-אביב, רח' מזא"ה 2, ת.ד. 1050

מקבל מינויים לעתון

הזה כתנאים מקוריים.

1898

חותמות בשביל הקונגרס הראשון

1948

חותמות בשביל מדינת ישראל

מיוצר ע"י

חותמות רובל

קודם מ. המר ושות' וינה (נוסד 1891)

תל-אביב, — רח' לילינבלום 26

ליאו בטר

מוחר בולים, חיפה, רחוב הרצל 53

מבחר גדול, שרות אדיב, מחירים נוחים
קונה תמיד בולים, כל מיני מטבעות, עתיקות

חנותי - מקום פגישה של

כל מאספיי-בולים בחיפה

ת.ד.
2423

בראון ובנו
תל-אביב רח' הרצל 13 טלפון 2623
תצרוכת משרדית

הכל לגבר

אוסבלד את האס
תל-אביב רחוב אחד העם 15

ה. הירימז
תל אביב, רחוב אלנבי 61
ת.ד. 1433 • טלפון 3341

**אלבומים
קטלוגים
בולים**
מכל חלקי העולם

מקבל מנויים לעתון הזה
בתנאים מקוריים

הבולאי העברי, ירחון ישראלי לבולים — יוצא לאור ע"י התאחדות אגודות הבולאים בא"י — המו"ל מר א. לוי, העורך ד"ר ג. הסקי תל-אביב. — מכתבים למערכת: ד"ר ג. הסקי רח' נתן שטראוס 3, תל-אביב. — מחיר למינוריים בעד 12 גליונות רצופים 800 מיל; מחיר הגליון 80 מיל. בחו"ל: 50 סנט כולל דמי דאר — סוכנות וקבלת פירסומים: פרסום א. ק. תל-אביב רח' אלנבי 125, ת.ד. 1639, טל. 3052.